

ІСТОРІЯ ТА ТЕОРІЯ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

УДК 327:341

DOI dx.doi.org/10.30970/vir.2018.45.0.9479

ВИПУСКНИКИ ЛЬВІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ В ДИПЛОМАТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УНР ТА ЗУНР

Маркіян Мальський, Юрій Мороз

*Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, м. Львів, Україна, 79000, тел. (032) 239 41 32,
e-mail: markmalskyu@gmail.com, jumoroz@yahoo.com*

Стаття, присвячена сторічному ювілею української державності, розвиває участь українців-випускників Львівського університету у боротьбі за незалежність української держави в період революції 1917–1923 рр. та їхній внесок у становлення дипломатії Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки. Висвітлюється також їхня діяльність, спрямована на забезпечення міжнародного визнання молодих незалежних українських республік, боротьбу проти ворожих щодо України інсинуації і пропаганди противників української державності. У статті досліджується діяльність випускників Львівського університету, котрі прилучилися до створення дипломатичних служб УНР і ЗУНР, віддано відстоювали інтереси українських республік на міжнародній арені, домагалися визнання рівноправності України з новоутвореними державами післявоєнної Європи. Зокрема, розкривається життєвий шлях і дипломатична діяльність таких діячів як В. Панейко, Л. Цегельський, С. Томашівський, В. Темницький, В. Старосольський, С. Витвицький, М. Лозинський. Згадуються також такі відомі українські дипломати Української Народної Республіки і Західноукраїнської Народної Республіки, як В. Сінгалевич, С. Лукасевич, Ю. Бачинський, П. Карманський, А. Горбачевський, О. Колесса, В. Кучабський, І. Петрушевич та ін. Факти біографії видатних українських дипломатів подаються у зв'язку з історичними подіями того часу та висвітлюють їхню участь у тих подіях.

Ключові слова: дипломатія УНР; дипломатія ЗУНР; дипломати-випускники Львівського університету.

Минуло сто років з того часу, коли на політичній карті Європи з'явилась нова незалежна держава – Українська Народна Республіка. Вона народилась в умовах страшної війни, яка вже забрала мільйони людських життів. Тоді її називали просто Великою війною, а згодом – Першою світовою. Своїми першочерговими завданнями молода українська республіка вважала досягнення політичної незалежності і вихід з війни. Перше з них було вирішене 25 січня 1918 р. проголошенням історичного IV Універсалу Центральної Ради, друге – підписанням 9 лютого цього ж року Брестського мирного договору Української Народної Республіки з Німеччиною, Австро-Угорщиною, Болгарією і Османською імперією. Цей договір став результатом переговорів, що їх вела у Бресті з державами Четверного блоку українська делегація у складі Миколи Любинського, Олександра Севрюка, Миколи Левитського і

Сергія Остапенка. Зазначимо, що у цій справі Україна навіть випередила Росію, делегація якої першою розпочала переговори про мир з Центральними державами, проте аналогічний договір уклала лише в березні.

Зрозуміло, що вихід з війни Росії та України був вкрай негативно сприйнятий державами Антанти, які докладали всіх зусиль у війні проти Четверного союзу. Відтак, полем дипломатичної діяльності Української Народної Республіки було лише вузьке коло держав-підписантів мирного договору та кілька нейтральних країн – Швейцарія, Швеція, Фінляндія.

Ситуація докорінно змінилася після катастрофічних поразок армій Четверного союзу восени 1918 р. у світовій війні. Вже в кінці вересня з війни вийшла Болгарія, а 30 жовтня – Османська імперія. Практично одночасно розпочався розпад Австро-Угорської імперії, результатом якого стало проголошення незалежних Чехословаччини і Держави сербів, хорватів і словенців. Проте найдраматичніші події розгорнулися на західноукраїнських землях, де створена у жовтні 1918 р. Українська Національна Рада на чолі з президентом Євгеном Петрушевичем, враховуючи наміри польських правлячих кіл включити Східну Галичину до складу Польщі, організувала 1 листопада 1918 р. повстання у Львові, результатом якого стало проголошення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР).

Вже 9 листопада було сформовано уряд ЗУНР – Державний секретаріат на чолі з визначним політичним і державним діячем Костем Левицьким¹.

З перших днів існування міжнародне становище української республіки було надзвичайно складним. Насамперед, на землі Галичини претендувала щойно проголошена Польська держава, яка розпочала збройну агресію проти ЗУНР. Ще гірше виглядали перспективи міжнародного визнання нової республіки. Адже після переможного завершення світової війни (Німеччина капітулювала 11 листопада 1918 р.) долю всіх новоутворених держав і загалом післявоєнну політичну карту Європи визначали країни Антанти. З їхнього погляду, активно підтримуваного польською пропагандою, Галицька держава була Австро-Німецьким витвором, спрямованим проти країн Заходу. До того ж протягом всієї війни галицькі політичні діячі, в більшості депутати австрійського парламенту і галицького сейму, підтримували зовнішньополітичний курс австрійського і німецького урядів. Словом, проблема міжнародного визнання ЗУНР виглядала мало не безнадійною. Однак, уряд республіки, хоч і з деяким запізненням, розпочав формування власної дипломатичної служби та її спрямування на подолання польських інсинуацій щодо ЗУНР і доведення правомірності її появи.

Державним секретарем (міністром) закордонних справ Західноукраїнської Народної Республіки був призначений Василь Панейко. У 1907 р. він закінчив правничий факультет Львівського університету і майже відразу став учасником українського національно-визвольного руху в Галичині, працюючи у провідному львівському часописі – газеті «Діло», що була офіційним органом *Української національно-демократичної партії* (УНДП) – найвпливовішої серед українських політичних партій Галичини. З 1912 р. став головним редактором

¹ Закінчив Львівський університет у 1882 р.

«Діла». По призначенні Держсекретарем ініціював відкриття кількох посольств у європейських державах, причому диппредставництва у Відні і Будапешті мали офіційне визнання, користувалися всіма пільгами і привілеями і мали дипломатичний імунітет [3].

У січні 1919 р. В. Панейко відбув на Паризьку мирну конференцію і практичне керівництво Державним секретаріатом закордонних справ перейшло до Лонгіна Цегельського. Його можна вважати одним з небагатьох професійних українських дипломатів, добре підготовленого до роботи у сфері міждержавних політичних контактів. 1898 року він закінчив правничий факультет Львівського університету, спеціалізуючись в галузі міжнародного права. Практику проходив у Міністерстві закордонних справ Австро-Угорщини, після чого протягом року стажувався у посольстві в Стокгольмі. Згодом захистив докторат з міжнародного права.

Ще під час навчання в університеті Л.Цегельський став активним учасником студентської організації «Молода Україна», а згодом одним з редакторів молодіжного журналу, що виходив під цією ж назвою. Серед її редакторів були також Володимир Старосольський, Володимир Тельницький, Антін Крушельницький, котрі також були учасниками студентського товариства Академічна громада, причетного до видання «Молодої України». До того ж кола належали Степан Баран, Василь Панейко, Степан Витвицький та інші майбутні творці української держави. Всіх об'єднувала ідея політичної самостійності України, висловлена ще у 1895 р. Юліаном Бачинським у праці «Україна ingredienta». Крім того, сталося так, що в буремні роки української революції практично всі вони і багато інших стали значними українськими дипломатами. Про них буде далі. Що ж до Л. Цегельського, то він став відомим діячем Української Національно-демократичної партії, редактором її органу, газети «Діло» (1908), депутатом австрійського парламенту, а з 1913 р. – депутатом галицького сейму. В австрійському парламенті він став членом комісії закордонних справ і в такій якості відвідав з дипломатичними місіями чимало європейських столиць – Берлін, Стокгольм, Бухарест, Софія, Стамбул. З початком світової війни Л. Цегельський член Головної Української Ради, з 1915 р. – член Загальної Української Ради, член Бойової управи Українських Січових Стрільців.

Як член української Конституанти і сформованої у жовтні 1918 р. Української Народної Ради Л.Цегельський був активним учасником листопадового перевороту у Львові і створення Західноукраїнської Народної Республіки. У складі першого уряду ЗУНР (Державного Секретаріату) він став держсекретарем внутрішніх справ. Однак, вже в грудні за дорученням уряду виїхав на Велику Україну для переговорів з Директорією Української Народної Республіки і підготовки Акту Злуки двох українських держав. Л. Цегельський був автором тексту Акту Злуки і брав участь у його урочистому проголошенні 22 січня 1919 р. у Києві. На той час він вже був керівником Секретаріату закордонних справ, а після приєднання ЗУНР до Української Народної

Республіки в якості Західної області одночасно став першим заступником Міністра закордонних справ УНР² [5; 9; 16].

В лютому 1919 р. настав найкритичніший момент в усій історії галицької дипломатії. В розпал боїв на польсько-українському фронті до Галичини прибула делегація Антанти для з'ясування українських і польських зустрічних претензій і можливостей розв'язання конфлікту. Після вивчення ситуації на місці комісія на чолі з французьким генералом Бартелемі запропонувала лінію польсько-українського розмежування, згідно якої могла бути визнана юриспруденція Західноукраїнської Народної Республіки над більшою частиною її території, але без Львова та Дрогобицько-Бориславського нафтового басейну, які мали відійти до Польської держави. Політичний провід ЗУНР/ЗОУНР відкинув цю пропозицію, розраховуючи під тиском командування Української Галицької Армії на зміни на краще у бойових діях на фронті [14]. Єдиний член уряду, хто вимагав прийняття умови комісії, був Лонгін Цегельський. Він вважав, що таким чином було втрачено мало не єдину можливість домогтися визнання Антантою незалежної української держави нехай і з меншою ніж хотілося територією. Незгідний з рішенням керівництва уряду Л. Цегельський вийшов у відставку [15].

Підсумовуючи трагізм ситуації він згодом писав: «... забували наші політики, ... що в політиці нема нічого постійного, що ситуація безупинно міняється та що тому треба кувати залізо, поки гаряче» [19, с. 238]. А провід держави, писав він, стоїть на позиції: «Жодних уступок! Адо все, або нічого!» [19, с. 232].

Цікаво додати, що Головний отаман Симон Петлюра теж радив уряду ЗУНР прийняти пропозицію комісії Бартелемі. «Хоч вона не відповідала в цілому інтересам галичан, але я настоював на прийнятті її, бо цим досягли би ми: а) фактичного визнання України з боку Антанти... в) оперлися б практично на Європу в нашій тодішній боротьбі з більшовиками» [18, с. 226].

До дипломатичної діяльності Л.Цегельський повернувся у березні 1920 р., коли отримав призначення послом ЗУНР у Вашингтоні. У 1922 р. – нове призначення: голова дипломатичної місії в Японії. Після сумнозвісного рішення Ради послів Антанти 14 березня 1923 р. і розпуску уряду ЗУНР Л. Цегельський осів у США. Помер у 1950 р. у Філадельфії.

Повернімося до В. Панейка, який виїхав на Паризьку мирну конференцію в якості заступника голови делегації Української Народної Республіки Т. Сидоренка, проте насправді був керівником делегації ЗУНР, яка виразно демонструвала свою окремішність. Він вважав, що галицька республіка має більше шансів домогтися від західних держав міжнародного визнання і в цьому була рація, оскільки справа Галичини була єдиною, щодо якої Паризька конференція вела офіційні переговори з УНР. Саме він домігся створення Вищою Радою Антанти комісії Ж. Бартелемі і Л. Боти щодо врегулювання українсько-польського конфлікту. Після невдачі справи міжнародного визнання ЗУНР і особливо після укладення радянсько-польського Ризького мирного

² Міністром був голова уряду В. Чехівський.

договору 1921 р. В. Панейко поступово відійшов від політики, емігрував до Франції, потім до США, а ще пізніше до Венесуели, де і помер 1956 р. [3].

Найбільшим помічником і товаришем В. Панейка по Паризькій конференції був Степан Томашівський, знаний історик і громадсько-політичний діяч. По закінченні у 1899–1900 р. філософського і правничого факультетів Львівського університету та здобутті ступеня доктора філософії С. Томашівський учителював, а з 1910 р. працював доцентом кафедри історії університету. З початку світової війни – член Бойової управи Легіону Українських Січових Стрільців. У 1913–1915 р. – Голова Наукового товариства імені Шевченка. У березні 1919 р. був призначений радником делегації ЗУНР в Парижі. Повністю підтримував В. Панейка у його спробах дистанціюватись від делегації УНР, спрямовуючи свою діяльність на визнання Антантою самостійної західноукраїнської держави. З 1920 р. очолював дипломатичну місію ЗУНР в Лондоні. Після поразки українських національно-визвольних змагань перейшов на викладацьку діяльність. В останні роки життя працював доцентом історії України у Ягелонському університеті в Кракові, де і помер 21 грудня 1930 р. [1; 4].

Активну дипломатичну діяльність проводили також галицькі політичні діячі, які працювали в уряді Української Народної Республіки. Серед них, насамперед, треба назвати Володимира Темницького, уродженця Гусятинського повіту на Тернопільщині, який у 1899 р. після вступу на навчання у Львівський університет став одним із засновників вже згаданого об'єднання «Молода Україна» та однойменного молодіжного журналу. Проте вже у 1901 р. за організацію масових студентських виступів за створення університету у Львові В. Темницький рішенням ректорату був виключений з лав студентів, через що продовжувати навчання довелося в університетах Кракова і Відня. З 1902 р. він вступив до Української соціал-демократичної партії, а у березні 1914 р. був обраний її головою. Після початку світової війни він член Головної Української Ради, з 1915 р. – член Загальної Української Ради, Бойової управи Українських Січових стрільців. В роки війни також тісно співпрацював із Союзом визволення України [8; 10].

З моменту утворення Української Народної Республіки і особливо після Акту злуки її із ЗУНР, Українська соціал-демократична партія твердо стояла на позиції тіснішого об'єднання двох українських держав. Проте домогтися повної злуки і об'єднання державних апаратів обох республік не вдалося. Тим не менше, у першому уряді Директорії В. Темницький став заступником міністра, а з квітня 1919 р. міністром закордонних справ УНР. Це був один з найтяжчих періодів історії молодої української республіки. В умовах війни одночасно на двох фронтах – проти Білої і Червоної армій – і доволі упередженого ставлення до Української держави на Паризькій конференції дипломатичні зусилля особисто В. Темницького і цілого очолюваного ним апарату міністерства закордонних справ були зосереджені на досягненні порозуміння з країнами Антанти [13, с. 554–555]. Водночас, чимдалі більше переконуючись у безрезультативності курсу на міжнародне визнання ними Української Народної

Республіки, В. Темницький та майже всі керівники дипломатичних представництв і місій схилялись до певного перенесення акцентів на розбудову відносин з найближчими сусідами (Польщею, Чехословаччиною, Румунію) і новими незалежними державами, що виникли в регіоні Прибалтики та на Кавказі. Такі рішення під проводом В.Темницького були прийняті на введених ним к практику Нарадах послів і голів дипломатичних місій УНР [12, с. 155–156]. В останні роки життя В. Темницький переважно займався публіцистичною діяльністю. Помер у Львові в 1938 р.

Більш перспективно виглядала справа можливого міжнародного визнання ЗУНР/ЗОУНР. Незважаючи на невдачу лютневої місії під проводом генерала Ж.Бартелемі Вища Рада Антанти зробила ще одну спробу досягти врегулювання польсько-українського конфлікту. Відповідно було сформовано нову місію на чолі з прем'єр-міністром Південно-Африканського Союзу Луїсом Ботою. Для переговорів з нею уряд ЗОУНР відправив делегацію на чолі з держсекретарем закордонних справ Михайлом Лозинським.

Цей талановитий дипломат теж свого часу вчився у Львівському університеті, працював у газеті «Діло», входив до складу Української Національної Ради, був керуючим справами державного секретаріату закордонних справ. В лютому 1919 р. він брав участь у переговорах з місією генерала Ж.Бартелемі і підтримував позицію Л.Цегельського щодо необхідності прийняти пропозиції місії. Тепер на переговорах з місією Л. Боти, яка запропонувала кращу для українців лінію польсько-українського розмежування, теж не вдалося домогтися бажаного результату, але на цей раз через відмову поляків, які вже через кілька днів почали свій масовий наступ на фронті і окупували Східну Галичину. Після поразки національно-визвольних змагань М. Лозинський подався на еміграцію, у 1927 р. приїхав на Радянську Україну, де працював професором міжнародного права у Харківському інституті народного господарства. У 1933 р. був заарештований НКВД за фальшивими звинуваченнями і розстріляний у 1937 р. [9].

Після окупації Польщею з дозволу Антанти територій ЗОУНР настали найтяжчі часи галицької республіки, в тому числі для її дипломатії, яку у ці місяці очолював відомий правник і політичний діяч Степан Витвицький. Його життєвий шлях мало відрізнявся від тієї дороги, яку пройшли більшість вище згаданих українських галицьких дипломатів. Теж навчався у Львівському університеті, теж «Академічна громада», докторат з права, співробітництво у газеті «Діло», потім підготовка Листопадового повстання у Львові, участь у підготовці злуки УНР і ЗУНР. 3 квітня 1919 р. С.Витвицький – державний секретар закордонних справ Західної області УНР, учасник переговорів з місіями Антанти у справі польсько-українського порозуміння. Після втрати урядом ЗОУНР контролю над своєю територією завдання української галицької дипломатії незмірно ускладнилися. С. Витвицький, який з червня 1919 р. перейшов на становище Уповноваженого в закордонних справах, прагнув зберегти дружні взаємини з політичним керівництвом УНР, проте логіка подій невпинно віддаляла два українських уряди один від одного. В листопаді 1919 р.

командування Української Галицької армії підписало угоду із командуванням Збройних сил Півдня Росії (так іменувала себе армія під проводом генерала Денікіна) про перехід УГА на їхній бік. Ця угода з Білою Росією, яка продовжувала воювати проти Української Народної Республіки, остаточно розвела по різні сторони дві українські республіки [17, с. 367; 11, с. 351]. В цей час С.Витвицький був призначений заступником голови дипломатичної місії УНР на переговорах з Польщею. Укладення Варшавського договору 1920 р. між Польською республікою і УНР викликало його протест, після якого він залишив місію. У 1921–1923 рр. був головою місії ЗУНР у Парижі і Лондоні [7, с. 261]. У міжвоєнний період активно працював в УНДО, був депутатом польського сейму. У 1954–1965 роках – Президент УНР в екзилі. Помер у 1965 р. в Нью-Йорку [2, с. 205].

Восени 1919 р. у Варшавських переговорах з урядом Польщі брав також участь відомий галицький суспільно-політичний діяч Володимир Старосольський. Він також вчився у Львівському університеті, де разом з Л. Цегельським був одним з лідерів українського студентства, засновників вже згаданого ою'єднання «Молода Україна». Далі був ступінь доктора права, діяльність у лавах Української соціал-демократичної партії. З вибухом світової війни В.Старосольський член Головної Української Ради, член Бойової управи УСС. Під час підготовки листопадового повстання 1918 р. він був захоплений польськими військовиками і кинутий у табір, де перебувало багато інтернованих українських діячів (Кирило Студинський, Володимир Бачинський, Теофіл Шухевич та ін.). Лише у жовтні 1919 р. В. Старосольському вдалося визволитися з полону, після чого його було призначено заступником міністра закордонних справ Української Народної Республіки. У жовтні 1920 р. він теж висловив незгоду з умовами Варшавського договору, що й стало причиною його відставки, Згодом – еміграція, але у 1928 р. В. Старосольський повернувся до Львова, працював адвокатом. З встановленням радянської влади на Західній Україні бів призначений професором Львівського університету, але вже в грудня 1939 р. його було заарештовано і вивезено до Сибіру, де він помер в тюремній лікарні в лютому 1942 р. [6].

В рамках даної статті згадано лише деякі особистості відомих дипломатів УНР і ЗУНР, які свого часу вчилися у Львівському університеті, де, крім набуття серйозних знань, пройшли добру школу боротьби за український університет, за поширення ідеї державності України та її політичної самостійності. В подальшому це прислужилося їм у змаганнях періоду Української революції та в дипломатичній діяльності перших незалежних українських держав. Зазначимо, що перелік цих діячів даликий від повноти. Тут не згадано таких випускників Львівського університету, котрі пізніше стали дипломатами як Юліан Бачинський, автор легендарної праці «Україна irredenta», голова дипломатичної місії УНР у Вашингтоні в 1919–1921 рр.; Володимир Сінгалевич, дипломатичний представник ЗОУНР у Відні (1919); Євген Ливицький, посол УНР в Берліні (1919 р.), голова дипмісії у Празі (1920–1923); Євмен Лукасевич, міністр охорони здоров'я УНР, а у 1918–1919 р. –

голова дипломатичної місії УНР у Швейцарії; Олександр Колесса, голова дипмісії ЗУНР у Римі, Антін Горбачевський, заступник голови надзвичайної дипломатичної місії УНР А. Лівницького у Варшаві; Іван Петрушевич, секретар дипмісії ЗУНР в Лондоні (1920–1923); Станіслав Старосольський, перший секретар дипмісії УНР у Швейцарії (1919–1921); Петро Карманський, секретар дипломатичної місії УНР у Ватикані (1919); Михайло Рудницький, секретар дипмісії УНР в Парижі (1919); Василь Кучабський, секретар дипмісії УНР у Швеції та інші.

Безперечно, українські дипломати проводили колосальну роботу в умовах надзвичайно складного міжнародного становища обох українських республік. Дипломатичні місії УНР та ЗУНР працювали в європейських столицях, відчуваючи недовіру і упередженість дипломатів деяких західних держав. Тим не менше, вони наполегливо доносили до європейської громадськості і політичних кіл правду про ситуацію в Україні, яка на протигагу твердженням ворожої пропаганди не складала для Європи жодної загрози. І не вина українських дипломатів, що міжнародна ситуація в той час склалася не на користь Української держави і призвела до сумнозвісних подій квітня 1920-го, березня 1921-го і березня 1923-го років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Бортняк Н., Швагуляк М.* Томашівський Степан // Довідник з історії України. А–Я. / за заг. ред. І. Підкови і Р. Шуста. – Київ : Генеза, 2001. – С. 869–870.
2. *Головченко В. І.* Витвицький Степан // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. Л. В. Губерський (голова) та ін. – Київ : Знання, 2004. – Т. 1: А–Л. – С. 205.
3. *Головченко В. І.* Панейко Василь Лукич // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. Л. В. Губерський (голова) та ін. – Київ : Знання, 2004. – Т. 2: М–Я. – С. 250–251.
4. *Головченко В. І.* Томашівський Степан Теодорович // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. Л. В. Губерський (голова) та ін. – Київ : Знання, 2004. – Т. 2: М–Я. – С. 568.
5. *Головченко В. І.* Цегельський Льонгин Михайлович // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. Л. В. Губерський (голова) та ін. – Київ : Знання, 2004. – Т. 2: М–Я. – С. 709–710.
6. *Древницький Ю.* Володимир Старосольський: громадсько-політична та наукова діяльність (1878–1942). – Тернопіль : Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2012. – 304 с.
7. Енциклопедія українознавства. Словникова частина. – Т. 1. – Львів, 1993. – С. 261.
8. *Жерноклеєв О. С., Райківський І. Я.* Володимир Темницький: сторінки політичної біографії // Український історичний журнал, 2004, № 6. – С. 68–83.
9. Короткий український дипломатичний словник / упорядник Я. Серкіз ; за заг. ред. М. Мальського. – Львів, 2002. – С. 161–162.
10. *Кучик Г.* Темницький Володимир Миколайович // Український дипломатичний словник / за ред. М. З. Мальського, Ю. М. Мороза; 2-ге вид., перероб. і доп. – Київ : Знання, 2014. – С. 699.
11. *Кучик О. С.* Зовнішня політика України : підручник. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. – 448 с.
12. *Матвієнко В. М.* Наради послів і голів дипломатичних місій УНР 1919–1920 // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. Л. В. Губерський (голова) та ін. – Київ : Знання, 2004. – Т. 2: М–Я. – С. 155–156.
13. *Матвієнко В. М.* Темницький Володимир // Українська дипломатична енциклопедія: у 2 т. / ред. Л. В. Губерський (голова) та ін. – Київ : Знання, 2004. – Т. 2: М–Я. – С. 554–555.

14. *Мороз О.* ЗУНР: досвід державотворення та уроки дипломатії // Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. Вип. 1. – Львів, ЛНУ ім. І. Франка, 1999. – С. 46–52.
15. *Осташко Т. С.* Цегельський Лонгин Михайлович // Енциклопедія історії України: у 10 т. / ред. В. А. Смолій (голова) та ін. – Київ : Наукова думка, 2013. – Т. 10: Т–Я. – С. 447.
16. *Павлишин О.* Цегельський Льонгин // Довідник з історії України. А–Я / за заг. ред. І. Підкови і Р. Шуста. – Київ : Генеза, 2001. – С. 1031–1032.
17. *Павлюк О. В.* Дипломатія незалежних українських урядів (1917–1920) // Нариси з історії дипломатії України. – Київ : Альтернативи, 2001. – С. 314–396.
18. *Петлюра С.* Лист до генерал-хорунжого Миколи Удовиченка // Симон Петлюра. Статті. – Київ : Дніпро, 1993. – С. 220–228.
19. *Цегельський Л.* Від легенд до правди. – Нью-Йорк–Філадельфія : Булава, 1960. – 313 с.

Стаття надійшла до редколегії 10.06.2018

Прийнята до друку 01.09.2018

LIVIV UNIVERSITY GRADUATES IN DIPLOMACY OF UNR AND ZUNR

Markiyan Malsky, Yuriy Moroz

*Ivan Franko National University of Lviv,
1, Universitetska Str., Lviv, Ukraine, 79000, tel. (032) 239-4132,
e-mail: markmalsky@gmail.com, jumoroz@yahoo.com*

The article is devoted to the centennial of the Ukrainian statehood and the participation of Ukrainian graduates of Lviv University in the struggle for the independence of the Ukrainian state during the revolution of the 1917–1923. The attention is also paid to the contribution of university graduates to the establishment of diplomacy of the Ukrainian People's Republic and the Western Ukrainian People's Republic. The activities aimed at ensuring the international recognition of young independent Ukrainian republics and the struggle against propaganda of opponents of Ukrainian statehood are pointed out. The article studies the activities of graduates of Lviv University who were involved into the establishment of diplomatic services of the UNR and ZUNR, protected the interests of Ukrainian republics in the international arena, sought for recognition of the equality of Ukraine with the newly formed states of post-war Europe. Life and diplomatic activity of such figures as V. Paneiko, L. Tsehelskyi, S. Tomashivskyi, V. Temnytskyi, V. Starosolskyi, S. Vytvytskyi, M. Lozynskyi are revealed.

Such well-known Ukrainian diplomats of the Ukrainian People's Republic and the Western Ukrainian People's Republic as V. Sinhalevych, Ye. Lukasevych, Yu. Bachynskyi, P. Karmanskyi, A. Horbachevskyi, O. Kolessa, V. Kuchabskyi, I. Petrushevych and others are also mentioned. The facts from the biographies of prominent Ukrainian diplomats are presented in connection with the historical events of that time and their participation in those events.

Key words: diplomacy of UNR; diplomacy of ZUNR; diplomats – graduates of the Lviv University.